

Oponentský posudek bakalářské práce

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta humanitních studií
Studium humanitní vzdělanosti

Jakub Záruba

Mission possible: každodenní etika misionářů církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů

Bakalářská práce se zabývá praktickou etikou dvou dvojic mormonských misionářů, kteří byli vysláni do České republiky. Téma vzešlo z osobního setkání s misionáři i jeho spirituálním hledáním, jak v krátké kapitole o situovanosti výzkumníka Jakub Záruba píše. Výzkumné otázky, které směřují na působení misionáře v cizím jazykovém a kulturním prostředí, jsou antropologicky relevantní. Za velmi dobrou volbu považuji jejich teoretické ukotvení v esejích amerického antropologa Michaela Lambeka a jeho důrazu na etiku jednání a rozhodování.

Práce má standartní strukturu: úvod, teoretická část, metodologie, empirická část, závěr. Rozsah 37 stran je bohužel dokladem minimalistického zpracování jednotlivých částí. Jednostránkový závěr tak ani nemohl přinést mnoho, přesto patří ke kvalitnějším částem textu. Vedle určité pokory a krátkého zhodnocení kvality výzkumu je to především poznatek, že misie je pro mladé mormonské misionářky/misionáře nejen získáváním nových oveček pro církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů, ale především vlastním cvičením ve víře a díky překonávání kulturních bariér i jistým přechodovým rituálem.

Ke kladům práce patří, že autor vybral jednu dvojici dívek a jednu dvojici chlapců. U dvojice dívek se pak empirická část soustředí na jejich reflexi českého jazykového prostředí a působení v českém ragbyovém klubu, u chlapců na jejich hledání/bloudění v otázce víry a racionality. To sice dává textu určitý tvar, z práce ale není jisté, jestli to souvisí s genderem nebo je to spíš rozsahem analyzovaných dat („zrovna byl rozhovor veden jiným směrem“). Zajímalo by mě, jak 5 deklarováných rozhovorů bylo dlouhých, jak byly vedeny, zaznamenávány a analyzovány. Více mělo

být vysvětleno rozhodnutí vést rozhovory v angličtině i možná dilemata a důsledky pro výslednou práci. Z poměrně rozsáhlých citací informátorů (někdy jsou označovány jako „informantky/informanti (sic!), někdy komunikační partneři) je patrné, že překlad do češtiny trpí anglicismy, a to až do té míry, že jsou posunuty významy. Jaké otázky v polostrukturovaných rozhovorech autor pokládal a byly pro oba páry stejné, resp. podobné. Reagoval nějak autor na odpovědi, byl to dialog?

Na pár stránkách, které se věnují v empirické části oběma misionářským dvojicím, není příliš analýzy. Autor sice dokáže v datech vybrat docela zajímavé věci. Příklad, že se bude odkazovat k Lambekovi je spíše deklaratorní a pro analýzu nijak zásadní. Domnívám se, že to má svůj původ již v nedostatečné a nijak kritickém představení Lambekovy koncepce. Autor sám doslova píše: „Tato teorie samozřejmě sahá do hloubky, na kterou tato práce nemá dostatečný prostor, no tato kapitola by měla sloužit k pochopení toho, čím míním onu sledovanou reflexivní dimenzi informátorů.“ (str. 15) Zdá se mi, že práce metodologicky založená na této koncepci měla mít dostatečný prostor tuto koncepci nejen srozumitelně představit, ale kriticky ji zhodnotit v kontextu soudobého antropologického psaní o náboženství.

Srozumitelnost ostatně chybí nejen této citované větě. Čtenář se kvůli přílišné stručnosti, a tím i vágnosti, které nepřispívá ani autorova nízká kultura slova, v textu jen obtížně orientuje. Formální nedostatky jsou bohužel toho druhu, že fakticky brání úspěšné obhajobě textu. Faktické chyby, špatná diakritika i sémantika jsou součástí již poděkování, v textu se pak objevují téměř na každé stránce. Kulhající gramatika není přitom jen kosmetickou záležitostí, ale často mění význam vět. Názvy jednotlivých kapitol a členění obsahu je nedostatečně zvážené a čtenáře místo opory zavádějí. „Rugby a tykání“ např. mají číselné označení „římská třetí mínus římská třetí“. Formátování obsahu i poznámek pod čarou je rozmanité. V seznamu literatury autor špatně cituje on-line zdroje. U překladů do češtiny to vypadá, že překladatel napsal knihu s autorem.

Výsledný text bakalářské práce Jakuba Záruby působí dojmem, že byl psán horkou jehlou. Nenaplnuje formální standardy kladené na akademický text, po obsahové stránce má své limity. V této podobě je jen obtížně obhajitelný. Přesto bych konečně

rozhodnutí zvažil podle způsobu obhajoby, posudku vedoucího práce a uvážení komise.

Navrhuji hodnocení **dobře/neprospěl**.

V Řevnicích dne 10. února 2024

Mgr. Ondřej Skripnik Ph.D.